

TEMPLET

KANTAT

VID DEN AV ÅBO AKADEMIS HUMANISTISKA OCH
MATEMATISK-NATURVETENSKÄPLIGA FAKULTETER
DEN 24 SEPTEMBER ÅR 1927 ANSTÄLLDA
FILOSOFIEMAGISTER- OCH FILOSOFIE-
DOKTORS PROMOTIONEN

AV
EMIL ZILLIACUS



ÅBO TRYCKERI OCH TIDNINGS
AKTIEBOLAG
1927

Templet stiger med block på block, som växte det långsamt
liksom en blomma av sten spirande upp av sig själv.
Offervilja och sanningstörst och evighetslängtan
lägger dess tryggande grund, skänker det växtkraft och liv —
allt som höjer vår tanke och blick över stoftbundna gränser,
trängtan till skönhet och ljus, kravet på klarhet och ro.
Hela folket är med. I endräkt, med enade krafter
staplas väggarnas sten, reses kolonnernas rad.
Stormän offra med öppen hand sina tunga talenter,
vackert och villigt sin väg finner den armes obol.
Templet växer på klippans grund som en blomma av marmor,
hägnad av hela ett folks framtidsförträstan och tro.

Stenbrytarne:

Tunga, grova block vi bryta
djupt i bergets innandömen,
marmorgruvans mörka gångar,
dit ej dagen når.
Blocken vindas upp i ljuset,
släpas bort längs slättens vägar.
Men vår blick kan icke följa
deras fjärran färd.

När de sedan fogas samman
släta, glimmande och sköna
högt på tempelbergets tinne,
klippans högsta krön —
syns av våra mörkerkvalda,
glädjetomma tunga timmar,
syns av våra grova redskap
icke mer ett spår.

Ingen känner oss och ser oss.
Ingen minnes namnlös möda.
Men vårt verk är oumbärligt:
utan våra armars styrka,
utan våra spett och sågar
stod ej templet där.

Tempelbyggarne:

Vi känna ej mästarens tanke,
vi skåda ej verket som helhet.
Det värv som oss anförtroddes
är blott en försvinnande del.

Dock formas den formlösa stenen,
förädlas i våra händer,
gestaltas till slipade kvadrer
och spänstiga pelarskaft.
Vi se dock hur templet stiger
på krönet av heliga kullen
i marmorskimrande resning
mot rymdernas blåa valv.

Vi fröjdas när flisorna flyga
som flimrande vågstänk för mejseln,
när blocket begynner att blomma
för ekande hammarslag.

Vi sjunga vår sång i solen
i jublande arbetsglädje,
när kvader vi lägga på kvader,
när sten blir fogad till sten.

Mästaren:

Lång var min brotning med stoffet,
vansklig var kampen när templet blev till —
strålande stunder av sällhet,
nätter av tindrande vaka,
ändlösa timmar av tvivel och kval.

Jag har beräknat var linje,
format vart stenblock i mur och kolonn;
hela den heliga borgen
skapande stampat ur klippan,
tills den en dag stod fulländad och hel.

Jag? Nej, anden inom mig,
gnistan jag fått och förvaltar som lån.
Jag? Nej, kraften som styr mig,
skaparedriften och tvången,
gåvan som gavs mig av gudarnas gunst.

När jag nu äntligen mejslar
namnet, mitt namn i en murkvaders sten,
gör jag det ödmjukt och stilla,
sker det i allvar och andakt,
såsom ett offer, ett tack, en bön.

Tempeljungfrurna:

Tempeldansernas rytm fyller vår unga dag.
Moln ur rökelsekar, sånger till strängaspel.
Blomsterkransar vi binda,
rosor strö vi på cellans golv.

Inget allvar ännu stör våra lekars grace.
Cellans skimrande vägg hägnar vår trygga ro.
Ljuva tid som oss samlar
kring gudinnan i sorglös rund!

Stundom tränger ändå, dämpat, ett sorl till oss,
bringar med sig ett bud långt från en annan värld;
hjärtat skälver av ängslan,
men av aningsfull fröjd också.

Livets brusande flod slår mot vår tempelmur,
under hymnernas ljud mullrar dess röst ibland.

En gång skola vi, systrar,
ryckas med av dess strida ström.

Oförmärkt ur vår mitt glider en jungfru ut.
Fjärranhägrande nejd kallar oss, en och en.

Andra träda i stället,
in i lekarnas syskonring.

Ack, vad väntar oss där bortom vår tempelgård?
Ingen spanande blick skådar vår framtids land.

Men av skymmande förlåt
lyfter aningen upp en flik.

Där skall hjärtat en gång bräddas av lust och kval,
där skall jubel och gråt gripa vårt väsen helt.

Liv, vi ana din allmakt,
liv som sargar och saliggör!

Tempeldansernas rytm fyller vår unga dag.
Moln ur rökelsekar, sånger till strängaspel.

Blomsterkransar vi binda,
rosor strö vi på cellans golv.

De unga mannen:

A v djupgrön lager, silvernegrå oliv,
Asom smycka andens bragder och fredlig id,
den krans är flätad som vi lägga
ned för ditt altare, o gudinna.

Du hägnar all vår odling, var konst, vart skrå,
men står i vapen, redo för kamp och slag —
vi se din blanka spjutspets glimma
fram ur ett rökelsemoln i cellan.

Var huld emot oss! Hägna vår arbetsdag,
vår plog och plekter! Stöd oss i stridens stund!
Se: utanför, mot tempelmuren
lutadestå våra svärd och sköldar.

Det hav som bryts i skum mot vår karga kust
lik öppen kungsväg ligger i österled.
Var stund med hotfullt bredda vingar
fiendeflottan kan susa mot oss.

Dock aldrig, aldrig bytte vi bort vår bygd
mot land som evigt dansar i dårlös ro,
mot land där mjölk och vin och honung
evigt ur ymnighetshornen flyter.

Att stå som mur mot myllrande horders hot
med skölden lyft till skydd för vår egen härd,
till värn för västerlandens odling,
är vår evärdliga, unga ära.

Ej mätes livets värde med årens mått,
med dästa dagars tunga och trygga lugn,
och ej med guld som krämarn staplar
ängsligt i skyddande källarvalven.

Och trång är dalens gärdade, stilla vrå,
av vinrankslingor omvärvd och fruktträdsblom.
På klippans stig, vid stupets tvärbrant
öppnas den vidaste syn för ögat.

Ej spirar livet rikast på hägnad gård,
där ingen isvind andas sin kärva fläkt.
Av stormar svept, i farans närhet
bär det sin schönaste blomnings krona.

Först när vårt liv vi burit som offer fram
i ödmjuk gärning eller i ädel strid,
ett lån att redoboget gälda,
har det sin fullhet oss uppenbarat.

Offerprästerna:

Altarelden vårda vi, offerlågan.
Dagens timmar se oss vid tempelhärden,
morgonväkten finner oss ständigt redo,
natten desslikes.

När blev lågan tänd? Och av vem? Man vet ej.
Hit blev elden bragt från en äldre äril.
Härd vid härd — oändlig går räckan upp mot
tidernas gryning.

Under tusen solvarv och åter tusen
blev den närd av helgade, fromma händer,
ömt och varsamt värnad mot mörka seklers
stormar och slagregn.

Den får aldrig stockna, den får ej tyna,
templets eld som tändes i tidens morgen!
Stocknar den, då gå vi på nytt mot mörker —
mörker och kaos.

Den är allt: vår styrka, vårt hopp, vår stolthet,
sköld mot tunga öden och onda dagar.
Den är allt. Och brann den ej mer, då miste
livet sitt värde.

Den är tankens svindlande branta banor
upp mot rymdens gåtor och alltets ursprung,
in mot tingens dunklaste djup, mot andens
innersta skrymslen.

Lyrans slag och lindrande toners balsam,
skönhetsvärldar sedda i hänryckt fjärrsyn,
ädelt återgivna för oss med mejsel,
pensel och penna.

Hjärtats skygga längtan och själens hunger
efter annan kost än vad markens tegar,
rankans klasar, dignande fruktträds grenar
mäkta oss bjuda.

Altarelden vårda vi, offerlägan.
Dagens timmar se oss vid tempelhärden,
morgonväkten finner oss ständigt redo,
natten desslikes.

Templet lyser på bergets krön som en maning i marmor,
såsom ett löfte, en tro, mejslad i skimrande sten.
Templet ekar av lyrors slag och högtidliga hymner;
folkets förenade själ talar med tonernas röst.
Cellans helgade rum är landets levande hjärta,
hjärtat som jublar i fröjd, skälver i ångest och kval.
Åkrarnas gröda må härjas med eld och olivträden mejas,
staden vid bergets fot skövlas och stickas i brand —
om blott templet står kvar och hymnernas bågar ej brustit,
andas folket ännu, lever i väntan och hopp.